

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права и управління бізнесом

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

(підпис)

“ ”

2018 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 076 « Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

за магістерською програмою професійного спрямування «Економіка,
планування та управління бізнесом»

на тему: «Дослідження і прогнозування кон'юнктури ринку

(на прикладі ринку цукру)»

Виконавець:

студент ЦЗФН факультету
Александровська Олена Юріївна
/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент
Клевцевич Наталія Анатоліївна
/підпис/

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ І ПРОГНОЗУВАННЯ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ	
1.1. Поняття та особливості ринкової кон'юнктури.....	7
1.2. Методичні підходи щодо дослідження кон'юнктури ринку	11
1.3. Особливості прогнозування кон'юнктури товарного ринку	13
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ЦУКРУ В УКРАЇНІ	
2.1. Пропозиція на ринку цукру	17
2.2. Конку rentне середовище на ринку цукру	28
2.3. Ринок цукру за сегментами споживання.....	45
РОЗДІЛ 3. ПРОГНОЗУВАННЯ КОН'ЮНКТУРИ РИНКУ ЦУКРУ	
3.1. Ключові проблеми ринку цукру.....	49
3.2. Перспективи розвитку ринку цукру в Україні	57
3.3. Кореляційно-регресійна модель розвитку ринку цукру	68
ВИСНОВКИ	79
Список використаної літератури	83
Додатки	90

ВСТУП

Актуальність теми. Однією з недостатньо вирішених проблем сьогодення є проблема оцінювання та прогнозування кон'юнктури ринку. Сутність цієї проблеми полягає у тому, що ні в теоретичному, ні у практичному аспекті немає належних напрацювань щодо методик оцінювання та прогнозування кон'юнктури ринку. Дослідження вчених найчастіше зводяться до наведення, перерахунку та подання окремих одиничних методів щодо аналізування та прогнозування кон'юнктури ринку, а питання інтегральної оцінки та прогнозування залишаються закритими.

Актуальність також обумовлена і тим, що проблема оцінювання та прогнозування кон'юнктури ринку є одним із найскладніших видів маркетингового дослідження і охоплює багато питань щодо вибору і обґрунтування економічних методик, методів, способів оцінювання, системи показників тощо, а також передбачає кількісне і якісне (наочне) оцінювання стану ринку, тенденцій розвитку, характеру і особливостей ринку, ефективності функціонування підприємств у галузі, економічну ситуацію у ній, визначення вагомості кон'юнктуро-утворювальних чинників тощо, а також спрямоване на інтегральне оцінювання усіх економічних показників діяльності загалом, це оцінка тенденцій і закономірностей розвитку ринку під впливом кон'юнктуро-утворювальних чинників.

Крім того, актуальність обумовлена можливістю практичного застосування методик оцінювання та прогнозування кон'юнктури. В цьому контексті доцільно зауважити, що одним з недостатньо досліджених в Україні є ринок цукру, який можна зарахувати до особливо важливої складової частини функціонування ринкової економіки загалом, оскільки цукрове виробництво належить до стратегічних галузей в аграрному комплексі нашої держави і його успішний розвиток може істотно вплинути на подолання негативних результатів економічної кризи, яка охопила сучасну українську економіку.

Системне дослідження ринку цукру в Україні з метою виявлення найважливіших і найхарактерніших чинників, які впливають на його зміни, дасть можливість запропонувати відповідні рекомендації, які сприятимуть одержанню певного позитивного ефекту.

Однією з основних умов стабільного розвитку будь-якої країни є забезпечення населення продуктами харчування. Цукор є продуктом повсякденного вживання і у вирішенні продовольчої проблеми відіграє особливу роль. Крім того, цукор використовується як сировина у харчовій промисловості, а у разі повного забезпечення внутрішніх потреб країни, може бути експортним товаром.

Кон'юнктура ринку цукру – це основна характеристика функціонування ринку та ситуації, що складається на ньому, що відображає величини попиту і пропозиції, обсяги продажів, ринкову активність продавців і покупців.

Аналіз ринку цукру має важливе значення як для країни, так і для виробників цукру, адже відображаються основні показники розвитку галузі, аналізується динаміка попиту та пропозиції цукру тощо. Своєчасний та правильно проведений аналіз ринку цукру дає можливість оцінити перспективи розвитку галузі та виробників цукру, спрогнозувати майбутній розвиток господарської діяльності підприємств з виробництва цукру, впроваджувати стратегії розвитку підприємств виробників цукру.

Важливою складовою ефективного розвитку підприємств з виробництва цукру є раціональний та правильний аналіз кон'юнктури ринку, зображення динаміки попиту та пропозиції цукру, аналіз сировинного забезпечення та інших важливих показників розвитку цукрового виробництва.

Вагомий внесок у дослідження проблем розвитку цукрової галузі, зокрема вивчення та аналіз ринку цукру, характеристики та співвідношення попиту та пропозиції цукру, а також пов'язаних з цим питань зробили такі вчені, як С.В. Бондар, О.С. Заєць, Є.В. Імас, М.Ю. Коденська, В.Я. Месель-

Веселяк, П.Т. Саблук, С.А. Стасіневич, А.В. Фурса, М.М. Ярчук та ін., а також зарубіжні вчені – В.Р. Боев, А.Г. Зельднер, В.А. Ключац, І.Г. Ушачов та ін.

Метою роботи є дослідження кон'юнктури ринку цукру, включаючи аналіз попиту та пропозиції цукру в Україні, характеристика світового ринку цукру із зазначенням основних країн-експортерів та імпортерів цукру, аналіз динаміки оптових та роздрібних цін на цукор, а також визначення перспектив подальшого розвитку ринку цукру в Україні.

Завдання дослідження:

- дослідити поняття та особливості ринкової кон'юнктури;
- розглянути методичні підходи щодо дослідження кон'юнктури ринку;
- визначити особливості прогнозування кон'юнктури товарного ринку;
- проаналізувати пропозицію на ринку цукру;
- дослідити конкурентне середовище на ринку цукру;
- розглянути ринок цукру за сегментами споживання;
- визначити ключові проблеми ринку цукру;
- з'ясувати перспективи розвитку ринку цукру в Україні;
- розробити кореляційно-регресивну модель розвитку ринку цукру.

Об'єкт дослідження – сучасний стан розвитку ринку цукру в Україні.

Предмет дослідження – теоретико-методичні засади формування та підвищення ефективності функціонування ринку цукру.

Методи дослідження. Для вирішення поставлених завдань в роботі використовувалися різні методи. Методи теоретичного узагальнення і порівняння (аналіз і синтез, індукція і дедукція) – для дослідження теоретичних та організаційних аспектів проблеми. Методи збирання, зведення та групування, узагальнення та економіко-статистичні методи – для вивчення та відображення тенденцій на ринку. Застосувалися комп'ютерні програми для обробки й аналізу інформації.

Інформаційна база дослідження: Теоретичною і методологічною основою досліджень стали наукові праці вітчизняних вчених з проблем теорії і

практики формування ринку цукру та розвитку цукробурякового під комплексу, законодавчі та нормативні акти.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (65 найменувань) та 4 додатків. Загальний обсяг роботи становить 94 сторінок. Основний зміст викладено на 82 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 14 рисунків.

Публікації. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра опубліковано 1 статтю: «Дослідження та прогнозування кон'юнктури ринку (на прикладі ринку цукру)» \ - Науково – студентський вісник факультету «Економіки, управління підприємством»-2018.

ВИСНОВКИ

і. Кон'юнктура ринку — ситуація, що склалася на ринку, збіг обставин чи стан речей на ринку, здатних впливати на господарську діяльність конкретного підприємства і розвиток економіки в цілому. Кон'юнктура ринку є станом економіки загалом, окремої галузі або конкретного товарного ринку, що формується певними чинниками і виражається в конкретних показниках. До чинників, які впливають на кон'юнктуру ринку, належать стихійні лиха, соціальні та політичні конфлікти, науково-технічний прогрес, рівень монополізації, валютна та кредитно-грошова системи, державне регулювання економіки, енергетичні та екологічні проблеми, сезонність, стан інформаційних систем та ін.

2. Вивчення економічної кон'юнктури країни чи окремого товарного ринку необхідно для того, щоб правильно оцінити її поточний стан, передбачити можливі зміни і розробити відповідну стратегію розвитку.

3. Основою аналізу є визначення й оцінка впливу окремих факторів на кон'юнктуру, а також виділення показників, які найбільш точно характеризують її стан за досліджуваній період. У світовій практиці розроблено кілька методів прогнозування, серед котрих найбільш часто використовуються екстраполяція, експертні оцінки, математичне моделювання, графічний аналіз.

4. Аналіз кон'юнктури ринку цукру є актуальним, оскільки за сприятливої ринкової кон'юнктури товаровиробник може вчасно її врахувати і пристосуватись до неї, що вплине на фінансові результати діяльності всього бурякоцукрового підкомплексу. Кон'юнктура ринку цукру — це основна характеристика функціонування ринку та ситуації, що складається на ньому, що відображає величини попиту і пропозиції, обсяги товарообороту, ринкову активність продавців і покупців. Поточний стан і тенденції розвитку ринку цукру та окремих його елементів, у тому числі пропозиції, зумовлені особливостями розвитку загальногосподарської кон'юнктури України,

динамікою світового ринку цукру та чинниками, пов'язаними безпосередньо з особливостями виробництва, перерозподілу та споживання цукру в Україні. До останніх, зокрема, належить значний вплив рішень органів державного управління на процеси виробництва та реалізації цукру і цукрових буряків: квотування обсягів виробництва цукру та імпорту цукру-сирцю, встановлення мінімальних цін на цукор і цукрові буряки тощо.

5. Тривала економічна криза у бурякоцукровому виробництві призвела до занепаду галузі, руйнування матеріально-ресурсного потенціалу цукрової промисловості, витіснення вітчизняних товаровиробників із зовнішніх ринків. Негативні тенденції бурякоцукрового підкомплексу, а саме зменшення обсягів виробництва цукрових буряків і цукру, зниження ефективності, є результатом показників: обсяги виробництва та споживання не тільки у фізичному, а й у вартісному виразі, доходи різних суб'єктів ринку, рівень завантаження виробничих потужностей, коефіцієнт задоволення попиту тощо. На кон'юнктуру ринку цукру, крім попиту, пропозиції та ціни, впливають і нецінові чинники. Дослідження дають підстави стверджувати, що однією з основних причин різкого зменшення обсягів виробництва цукрової сировини, а також цукру, є втрата економічних інтересів товаровиробників до вирощування цукрових буряків та їх переробки на цукор. Державні органи не приділяють уваги питанням підтримки бурякоцукрового виробництва, забезпечення системного оновлення матеріально-ресурсного потенціалу галузі. Кон'юнктура ринку визначається динамікою рівня цін на продукцію. Зміна динаміки попиту і пропозиції цукросировини та цукру зумовлена коливанням цін. Тому ціна є одним із основних чинників, який зумовлює обсяг пропозиції та попиту на ринку.

6. Кон'юнктура ринку характерна визначеним у часі та просторі певним співвідношенням попиту й пропозиції, що формується як сукупність товарно-грошових пропорцій під впливом конкретної комбінації діючих чинників. Існують три основні якісні стани ринкової кон'юнктури: дефіцит

товару, надлишок товару, ринкова рівновага. Кон'юнктура ринку цукру залежить від таких чинників: погодних умов, обсягів внутрішнього попиту на цукор, умов світової торгівлі цукром. Попит на цукор формується: дією природних і фізіологічних потреб людини відповідно до її звичок, структурою пропозиції, ціною та якістю продукції, платоспроможністю, рекламою; рівнем розвитку бурякоцукрової промисловості; рівнем розвитку зовнішньоекономічних зв'язків і освоєнням ринкового простору зовнішніх ринків. Незабезпечений попит викликає відповідно імпорт товару. Попит може як стимулювати, так і стримувати пропозицію. Пропозиція у свою чергу може перевищувати попит або не задовольняти його. Протягом останніх років Україна втратила своє місце як експортер цукру, тому обсяг попиту на цукор у нашій країні майже повністю визначається внутрішніми потребами. Обсяг пропозиції цукру на ринку України здебільшого визначається обсягами його внутрішнього виробництва.

7. Бурякопереробна галузь в Україні нараховує велику кількість проблем, розпочинаючи з недостатністю сировинної бази та складнощами з вирощуванням цукрових буряків, закінчуючи проблемами конкуренції на ринку. В цілому у цукровій галузі завершується процес розшарування виробників цукрових буряків і цукру. Різко скоротили виробництво фермерські господарства та домогосподарства, натомість серед виробників виділилися великі вертикально інтегровані компанії, які вже довели свою питому вагу на ринку цукру до 84%. Водночас кон'юнктура на світовому ринку цукру, державна підтримка та інвестиційна зацікавленість повинні стати мотиваційним фактором кількісного збільшення виробників цукрових буряків, розширення посівних площ і нарощування обсягів виробництва цукрової продукції в нашій країні.

8. Бурякоцукровий підкомплекс України за останні роки значно поліпшив свої виробничі й якісні показники. Однак в зв'язку з загостренням конкуренції на світовому ринку цукру, нестабільністю і неврегульованістю внут-

рішнього ринку цукру вимагає поглибленого реформування стосовно тенденцій, що спостерігаються в країнах ЄС і направлені на утвердження принципів вільного ринку на основі саморегуляції. З метою відродження цукробурякової галузі та запобігання в ній кризових явищ необхідно неухильно виконувати вимоги ISO 9000 від інтенсивної технології з вирощування цукрового буряка до отримання готового продукту – цукру. На всіх етапах виробництва, необхідно створити чітку комплексну систему якості. З метою відродження та розвитку цукробурякової галузі мають бути впроваджені новітні досягнення науково-дослідних інститутів в галузі виробництва та торгівлі. При удосконаленні міжгалузевих зв'язків виробників дасть можливість розв'язати проблеми розвитку цукробурякової галузі: підвищить рівень спеціалізації основних бурякосійних господарств України; підвищить економічну ефективність роботи цукрових заводів; підвищить задоволеність клієнтів та ефективність наявної системи управління якістю; поліпшить організацію управління сільгосппідприємством, залучить зарубіжні та вітчизняні інвестиції.

9. Застосування кореляційно-регресійної моделі розвитку ринку цукру дає можливість здійснити прогнозування обсягів виробництва цукру в Україні з урахуванням системи факторів впливу. При цьому, на підставі розробленої моделі, в подальшому можна розрахувати вплив кожного фактору окремо і будувати сценарії поведінки ринку при зміні того чи іншого параметру. Водночас отримані результати відрізняються від результатів прогнозування експертів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Баланс попиту і пропозиції цукру в Україні (уточнений станом на 01.08.2017р.) сайт новин Zik. [Електронний ресурс].-Режим доступу : http://zik.ua/news/2017/09/05/v_ukraini_rozpochato_sezon_tsukrovarinnya_1162025
2. Боев В.Р. Совершенствование управления АПК/В.Р.Боев// АПК: экономика, управление.-1994-№5.
3. Бондар В.С., Фурса А.В. Стратегічні напрями високоефективного функціонування цукробурякового підкомплексу АПК / В.С. Бондар, А.В. Фурса // Економіка АПК. - 2016. - № 10. - С.30-40.
4. Бондар В.С. Цукробуряковий підкомплекс України: напрями стабілізації та індикатори розвитку до 2020 року / В.С. Бондар, А.В. Фурса // Економіка АПК. - 2014. - № 1. - С. 20-29.
5. Бондар В.С. Стратегічні напрями високоефективного функціонування цукробурякового підкомплексу АПК / В.С. Бондар //Економіка АПК. – 2016. – №10. – С. 30-39.
6. Бондар В.С. Тенденції і перспективи цукрового ринку України (до підсумків роботи галузі станом на 1 грудня 2016 року) «Цукрові буряки», №1, (2017) С.4-5 [Електронний ресурс].- Режим доступу : [file:///C:/Users/204/Downloads/Cb_2017_1_2%20\(1\). pdf](file:///C:/Users/204/Downloads/Cb_2017_1_2%20(1).pdf)
7. Буряк Р.І. Дослідження кон'юнктури ринку цукру в Україні та світі / Р.І. Буряк // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. – 2014. – №3. – С. 24-37.
8. Бутило Р. Аграрний 2016-й: цукровий прорив десятиліття [Електронний ресурс] / Р. Бутило // Аграрне інформаційне агентство. - 2017. - Режим доступу: <http://agravery.com>
9. Валявський С.М. Тенденції світового ринку цукру та перспективи розширення експортних можливостей України / С.М. Валявський // Ефективна економіка. – 2014. – №11. – С. 40-46
10. Валявський С. М. Конкурентоспроможність підприємств цукрової

промисловості: проблеми активізації зовнішньоекономічної діяльності підприємств в ринкових умовах / С. М. Валявський, В. М. Стиценко // Ефективна економіка. – 2015. – № 12. – С.26-30.

11. Валявський С.М. Тенденції світового ринку цукру та перспективи розширення експортних можливостей України / С.М. Валявський, Є.А. Прудка // Електронне наукове фахове видання. Ефективна економіка. - 2014. - № 11. – С.41-47.

12. Гапоненко Т.М. Аналіз сучасного стану ринку цукру в Україні та світі / Т.М. Гапоненко // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2016. – Вип. 10. – С. 292-295.

13. Головний сайт об агробізнесі latifundist.com [Електронний ресурс] // Режим доступу: <https://latifundist.com>

14. Громико Г.Л. : Підручник. - Т11 2-е вид., Перераб. і доп. - М.: ИНФРА-М, - 476 с. - (Класичний університетський підручник), 2005

15. Данилишин М.С. Стан бурякоцукрової галузі України та шляхи його удосконалення / М.С. Данилишин // Ефективна економіка. – 2015. – №11. – С. 25-34.

16. Данилишин М. С. Стан бурякоцукрової галузі України та шляхи його удосконалення / М. С. Данилишин // Ефективна економіка. – 2015. – №11. – С. 42-47.

17. Державна служба статистики: статистична інформація [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>.

18. Динько І. Сучасний стан цукрової галузі України: проблеми та перспективи розвитку / І. Динько // Економіст. – 2012. – №4. – С. 40-43.

19. Желтякова І.А., Маховікова Г.А., Пузини Н.А Ж 52 Ціни та ціноутворення. Короткий курс/Навчальний посібник.- СПб: Видавництво Пітер, 2010.- 112с.

20. Заєць О.С. Ринок цукру в Україні. Проблеми створення, функціонування та розвитку / О.С. Заєць. – [2-ге вид.]. – К.: Наук. думка, 2003.

21. Закон України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв та тютюнових виробів» від 19.12.1995 р. № 481/95-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1995. - № 46. - с. 345.
22. Зельднер А.Г. Государственное регулирование агропромышленным сектором экономики. // Вопросы экономики. 1997. - №6
23. Іванцова О.В. особливості призначення й проведення судових експертиз у ході розслідування злочинів у галузі цукрового виробництва // Науковий вісник публічного та приватного права. Випуск 6, том 2,- 2016. с.162-167.[Електронний ресурс]. Режим доступу:
http://www.nvppp.in.ua/vip/2016/6/tom_2/38.pdf
24. Імас Є.В. Теоретико-методологічні основи сучасних досліджень розвитку цукробурякового комплексу в Україні // Є.В. Імас / Економіка АПК. – 2007. – №10.
25. Інформаційно-аналітичні матеріали щодо ситуації на ринку цукру. [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України – Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>
26. Калетнік Г.М. Виробництво біоетанолу з цукрових буряків - один із головних чинників стабілізації галузі / Г.М. Калетнік, Н.В. Пришляк // Економіка АПК. - 2013. - № 3 - С. 65-67.
27. Коденська М.Ю. Тенденції розвитку і напрями активізації інвестування цукробурякового виробництва / М.Ю. Коденська // Економіка АПК. – 2010. – № 2.
28. Конкуреноспроможність українського цукру на національному та світовому ринках – вимога часу: матеріали міжнародної науково-технічної конференції цукровиків України (Київ, 25-27 березня 2014 року). Національна асоціація цукровиків України, Національний ун-т харчових технологій. – К.: «Цукор України», 2014 – 212 с.

29. Клюкач В.А., Гончаров В.Д. Методические основы маркетинга на перерабатывающих предприятиях (консультация). // Экономика сельскохозяйственных и перерабатывающих предприятий. 1994, №9
30. Кропивко М. Ф. Особливості формування регіональних агропромислових кластерів / М. Ф. Кропивко, Д. І. Мазоренко, І. О. Белебежа // Економіка АПК. – 2008. – № 10. – С. 7-15
31. Мочерний С.В. Економічний енциклопедичний словник : у 2 т. Т. 1 / С.В. Мочерний, Я.С. Ларіна, О.А. Устенко, С.І. Юрій // [Текст]. За ред. С.В. Мочерного. – Львів : Світ, 2005. – 616 с.
32. Месель-Веселяк В.Я. Організаційно-економічне удосконалення роботи цукробурякового підкомплексу України / В.Я. Месель-Веселяк, М.М. Ярчук // Економіка АПК. – 2013.
33. Несолодкі перспективи: у 2019 експорт цукру в Україні може скоротитися до 25%. Свідок. [Електронний ресурс].– Режим доступу: <https://svidok.online/nesolodki-perspekty-vy-u-2019-eksport-tsukru-v-ukrayini-mozhe-skoroty-ty-sya-do-25/>
34. Офіційний веб-сайт Інституту кон'юнктури аграрного ринку [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://ikar.ru/sugar/profile.html>
35. Офіційний сайт Державної служби статистики України. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://ukrstat.org/uk>.
36. Офіційний сайт Міністерства аграрної політики та продовольства України. Довідковий інформаційний ресурс Мінагрополітики [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://minagro.gov.ua>.
37. Постанова Кабінету Міністрів України Про державне регулювання виробництва цукру та цукрових буряків у період з 1 вересня 2014 року до 1 вересня 2015 року від 11 грудня 2013 №912. Законодавство України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/912-2013-%D0%BF>
38. Про державне регулювання виробництва цукру та цукрових

буряків у період з 1 вересня 2016 р. до 1 вересня 2017 року: Постанова Кабінету міністрів України від 20 січня 2016 р. № 23. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.
<http://efm.vsau.org/>

39. Прогноз: Виробництво цукру в країнах СНД зменшиться наступного року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://agravery.com/uk/posts/show/prognozvirobnictvo-cukru-v-krainah-snd-zmensitsa-nastupnogo-roku>

40. Прогноз: Україна в 2018/2019 МР може скоротити виробництво цукру Інформаційне агентство Agravery [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://agravery.com/uk/posts/show/prognoz-ukraina-v-20182019-mr-moze-skorotiti-virobnictvo-cukru>

41. Райзберг Б. А., Лозівський Л. Ш., Стародубцева Е. Б .. Сучасний економічний словник.- 2-е изд., Испр. М.: ИНФРА-М. 479 с. +1999

42. Салова А.І. Економіка. Конспект лекцій, 2009 [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://epi.cc.ua/tema-spros-predlojenie.html>

43. Світовий дефіцит цукру знижено до 5,9 млн тонн / Інтерфакс-Україна [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.agrotimes.net>.

44. Статистичний збірник “Баланси та споживання основних продуктів харчування населенням України” / [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

45. Селінний М.М. Прогнозування розвитку ринку цукру в Україні / М.М. Селінний // Науковий вісник ЧДІЕУ. – 2011. – № 3(11). – С. 53-57

46. Статистичний збірник. Рослинництво України 2016 рік. Київ.- 2017. -С.167. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ukrstat.org/uk/druk/publicat/kat_u/publ7_u.htm

47. Сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>(15)

48. Сапронов А.Р. Общая технология сахара и сахаристых веществ / А.Р. Сапронов. – М.: Пищевая промышленность, 1979. – 323 с.(16)

49. Саблук П.Т. Цукробурякове виробництво України: проблеми відродження перспективи розвитку: монографія / П.Т Саблук, М.Ю. Коденська, В.І. Власов, Н.М. Василець, М.Ю. Мироненко. – К.: ННЦ ІАЕ, 2007.

50. Солодкі проблеми: що турбує виробників цукру? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://agravery.com/uk/posts/show/solodki-problemi-so-turbue-virobnikiv-cukru>

51. Стасіневич С. А. Україна на світовому ринку цукру: проблеми і перспективи / С. А. Стасіневич // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Сер.: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. - 2013. - Вип. 181(2). - С. 306-311.

52. Стасіневич С.А. Механізм державного цінового регулювання в цукробуряковому комплексі України / С.А. Стасіневич // Бізнесінформ. – 2013. – №5.

53. Томілін О. О. Проблеми розвитку ринку цукру в Україні / О. О. Томілін // Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Сер.: Економіка. - 2012. - Вип. 20. - С. 26-30.

54. ТОП-15 найпотужніших цукрових заводів України у 2016/2017 МР. Науково-практичний центр цукробурякового виробництва. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://sugarua.com/ua/sugarnews_ukr/lists/3839

55. Україна може збільшити експорт цукру у 2016/2017 маркетинговому році у 4 рази - "Укрцукор" [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.unn.com.ua>.

56. Урядовий портал. В Україні розпочато сезон цукроваріння. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article>

57. Ушачев И .Г. Формирование рациональных систем управления в АПК. М.:1999.

58. Фурса А.В. Цукробуряковий комплекс України: стан і перспективи розвитку / А.В. Фурса // Економіка АПК. – 2005. – №2

59. Хаєцька О.П. Організаційно-економічний механізм підвищення ефективності цукробурякового виробництва. Дисертація на здобуття наук. ступ. к.е.н за спеціальністю 08.00.03 / О.П. Хаєцька. - К.: НААНУ ННЦ «ІАЕ», 2015. – 241 с.
60. Хаєцька О.П. Світовий ринок цукру та місце України в ньому / О.П. Хаєцька // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. - №8. – С.80-90.
61. Хаєцька О.П. Світова економіка та зовнішньоекономічна діяльність / О.П. Хаєцька // Економіка. Фінанси. Менеджмент: актуальні питання науки і практики. – 2017. – № 8. – С. 80-91.
62. Цукрова карта: основні тренди ринку у світі та у окремих країнах. Інформаційне агентство Agravery [Електронний ресурс].- Режим доступу: <http://agravery.com/uk/posts/show/cukrova-karta-osnovni-trendi-rinku-u-sviti-ta-u-okremih-krainah>
63. Чуприн К.С. Ринок цукру та його проблеми на сучасному етапі / К.С. Чуприн // Вісник ХНУ. - № 575. – 2002. - С.186-189.
64. Ярчук М.М. Реструктуризація цукробурякового виробництва в Україні / М.М. Ярчук // Економіка АПК. – 2008.
65. Sugar World 2017 - курс на покращення. I Міжнародний конгрес для виробників та переробників цукрових буряків Sugar World 2017. [Електронний ресурс]. / Офіційний сайт Національної асоціації цукровиків України. - Режим доступу: <http://www.ukrsugar.com>